

Μάθημα	ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ– ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ
Καθηγητής	ΟΜΑΔΑ ΦΙΛΟΛΟΓΩΝ
Τάξη	Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ
Ημερομηνία	23/02/2025
Ονοματεπώνυμο	

Μετά το "κύκνειο άσμα" του Περικλή, ο ιστορικός περιγράφει τις αντιδράσεις και τις ψυχολογικές διακυμάνσεις του αθηναϊκού λαού. Ταυτόχρονα κάνει την αποτίμηση της πολιτικής του Περικλή.

Τοιαῦτα ὁ Περικλῆς λέγων ἐπειρᾶτο τοὺς Ἀθηναίους τῆς τε ἐς αὐτὸν ὀργῆς παραλύειν καὶ ἀπὸ τῶν παρόντων δεινῶν ἀπάγειν τὴν γνώμην. Οἱ δὲ δημοσίᾳ μὲν τοῖς λόγοις ἀνεπείθοντο καὶ οὔτε πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους ἔτι ἔπεμπον πρέσβεις ἐς τε τὸν πόλεμον μᾶλλον ὥρμητο, ἰδίᾳ δὲ τοῖς παθήμασιν ἐλυποῦντο, ὁ μὲν δῆμος ὅτι ἀπ' ἐλασσόνων ὀρμώμενος ἐστέρητο καὶ τούτων, οἱ δὲ δυνατοὶ καλὰ κτήματα κατὰ τὴν χώραν ἀπολωλεκότες, τὸ δὲ μέγιστον, πόλεμον ἀντ' εἰρήνης ἔχοντες. Οὐ μέντοι πρότερόν γε οἱ ξύμπαντες ἐπαύσαντο ἐν ὀργῇ **ἔχοντες** αὐτὸν πρὶν ἐξημίωσαν χρήμασιν. Ὑστερον δ' αὖθις οὐ πολλῶ, ὅπερ φιλεῖ ὄμιλος ποιεῖν, **στρατηγὸν** εἵλοντο καὶ πάντα τὰ πράγματα ἐπέτρεψαν, ὧν δὲ ἡ ξύμπασα πόλις προσεδεῖτο, πλείστου ἄξιον νομίζοντες εἶναι. Ὅσον τε γὰρ χρόνον προὔστη τῆς πόλεως ἐν τῇ εἰρήνῃ, μετρίως ἐξηγεῖτο καὶ ἀσφαλῶς διεφύλαξεν αὐτήν, καὶ ἐγένετο ἐπ' ἐκείνου μεγίστη, ἐπειδὴ τε ὁ πόλεμος κατέστη, ὁ δὲ φαίνεται καὶ ἐν τούτῳ προγνοῦς τὴν δύναμιν. Ἐπεβίω δὲ δύο ἔτη καὶ ἕξ μῆνας. Καὶ ἐπειδὴ ἀπέθανεν, ἐπὶ πλέον ἔτι ἐγνώσθη ἡ πρόνοια αὐτοῦ ἢ ἐς τὸν πόλεμον. Τοσοῦτον τῷ Περικλεῖ ἐπερίσσευσεν τότε ἀφ' ὧν αὐτὸς προέγνω καὶ πάνυ ἂν ῥαδίως περιγενέσθαι τὴν πόλιν Πελοποννησίων αὐτῶν ἐν τῷ πολέμῳ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. «Τοιαῦτα ὁ Περικλῆς λέγων ἐπειράτο...πλείστου ἄξιον νομίζοντες εἶναι.»: να μεταφράσετε το απόσπασμα

(20 μονάδες)

B. Ποιες ψυχολογικές διακυμάνσεις βίωνε ο αθηναϊκός λαός σε σχέση με τον πόλεμο και πώς αντέδρασε απέναντι στον Περικλή;

(10 μονάδες)

Γ1. «Οὐ μέντοι πρότερόν γε οἱ ξύμπαντες ἐπαύσαντο ἐν ὀργῇ ἔχοντες αὐτόν»: να μεταφέρετε το χωρίο στον πλάγιο λόγο και με τους δύο τρόπους, εξαρτώντας το από τη φράση **“ὁ Θουκυδίδης εἶπεν...”**

(4 μονάδες)

Γ2. «Καὶ ἐπειδὴ οὗτος ἀπέθανεν, ἐπὶ πλέον ἔτι ἐγνώσθη ἡ πρόνοια αὐτοῦ ἢ ἐς τὸν πόλεμον.»: να χαρακτηρίσετε τη δευτερεύουσα πρόταση του χωρίου και να την αντικαταστήσετε με ισοδύναμη μετοχή.

(3 μονάδες)

Γ3. Να χαρακτηρίσετε τους παρακάτω όρους: Τοιαῦτα, ἔχοντες, στρατηγὸν

(3 μονάδες)

Δ1. ἐπειράτο, ἐλυποῦντο, ἐξημίωσαν: να σχηματίσετε το β'ενικό πρόσωπο της προστακτικής του ενεστώτα των προηγούμενων ρημάτων στη φωνή που βρίσκονται οι τύποι που δίνονται.

(3 μονάδες)

Δ2. Να σχηματίσετε τους ζητούμενους τύπους:

- **πολυτελέσι:** την αιτιατική του ενικού αριθμού στο ίδιο γένος
- **εἶλοντο:** το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής του αορίστου β' της ίδιας φωνής
- **προσεδείτο:** το β' ενικό της οριστικής ενεστώτα
- **κατέστη:** το α' ενικό πρόσωπο της οριστικής ενεστώτα
- **ἔξ:** το αριθμητικό ουσιαστικό και το αριθμητικό επίρρημα
- **μῆνας:** την ονομαστική του ενικού αριθμού
- **προέγνω:** το γ' πληθυντικό πρόσωπο της προστακτικής του ίδιου χρόνου

(7 μονάδες)

*«Ἡ μόνη ἀντιβίωση γιὰ τὴν καταπολέμηση τοῦ κτήνους ποὺ περιέχουμε εἶναι ἡ Παιδεία.»
(Μάνος Χατζιδάκις)*